

VAI TRÒ CỦA NÔNG DÂN TRONG PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP SINH THÁI Ở TỈNH THANH HÓA

TRỊNH ĐÌNH THANH*
NGUYỄN THỊ THU**

Phát triển nông nghiệp sinh thái là một trong những nội dung, biện pháp quan trọng của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của Đảng, Nhà nước; là trụ đỡ của nền kinh tế, góp phần ổn định đời sống nhân dân. Việc làm rõ vai trò và thực trạng của nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái, chính là cơ sở để đề xuất các biện pháp phát huy vai trò của người nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái ở tỉnh Thanh Hóa hiện nay.

Từ khóa: Nông dân; nông nghiệp sinh thái; vai trò; tỉnh Thanh Hóa.

Ecological agricultural development is one of the important contents and measures of the Party and State's socio-economic development strategy; is the backbone of the economy, contributing to stabilizing the people's lives. The clarification of the role and status of farmers in the development of ecological agriculture is the basis for proposing measures to promote the role of farmers in the development of ecological agriculture in Thanh Hoa province.

Keywords: Farmers; ecological agriculture; role; Thanh Hoa province.

NGÀY NHẬN: 20/7/2023

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 18/8/2023

NGÀY DUYỆT: 18/9/2023

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.332.2023.631>

1. Phát triển nông nghiệp sinh thái hướng đi tích cực của ở tỉnh Thanh Hóa

Thanh Hóa là vùng đất “địa linh nhân kiệt”, với dân số đứng thứ 3 và diện tích đứng thứ 5 cả nước; toàn tỉnh có 243.122 ha đất sản xuất nông nghiệp (đứng thứ 18 cả nước)¹. Hàng năm, ngành Nông nghiệp đóng góp không nhỏ vào tổng thu ngân sách của tỉnh.

Từ vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng của tỉnh Thanh Hóa đối với sự phát triển ở vùng Bắc Trung Bộ và cả nước cho thấy, vai trò của nông dân đối với phát triển nông nghiệp sinh thái ở tỉnh thể hiện trên một số khía cạnh sau:

Một là, nông dân là chủ thể trực tiếp thực hiện đường lối, quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về phát triển nông nghiệp, nông thôn, có vai trò đặc biệt quan trọng để phát triển nông nghiệp sinh thái ở tỉnh Thanh Hóa hiện nay.

Hai là, nông dân là trung tâm của quá trình phát triển kinh tế nông nghiệp và chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng nông nghiệp sinh thái. Phát triển nông nghiệp sinh thái phải là khơi dậy được

* Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

** Trường Đào tạo Cán bộ Lê Hồng Phong

tiềm năng, thể mạnh của người nông dân, tạo sự đoàn kết, thống nhất về nhận thức, hành động trong thực hiện chủ trương, chính sách giữa chính quyền địa phương các cấp với người nông dân.

Ba là, nông dân là lực lượng quan trọng tham gia đóng góp ý kiến với cấp ủy đảng, chính quyền địa phương về phát triển nông nghiệp sinh thái; là những người trực tiếp thực hiện việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế trong phát triển nông nghiệp sinh thái.

Thời gian qua, nhiều dự án, chương trình, kế hoạch của chính quyền địa phương các cấp triển khai được nông dân các xã trên địa bàn tỉnh hưởng ứng thực hiện. Theo thống kê, đến nay, tỉnh đã có hơn 1.000 ha sản xuất các loại sản phẩm trồng trọt, chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản theo quy trình thực hành nông nghiệp tốt; gần 20 ha cây trồng được cấp giấy chứng nhận đạt tiêu chuẩn nông nghiệp hữu cơ; hơn 760 ha cây trồng được sản xuất áp dụng theo tiêu chuẩn nông nghiệp hữu cơ...². Nhờ vậy, quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp diễn ra thường xuyên, liên tục, góp phần thay đổi diện mạo khu vực nông thôn, nâng cao chất lượng cuộc sống của nông dân. Tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất nông, lâm nghiệp và thủy sản đạt 3,58%; sản lượng lương thực đạt 1,611 triệu tấn; diện tích đất nông nghiệp được tích tụ, tập trung để sản xuất nông nghiệp quy mô lớn, ứng dụng công nghệ cao đạt 7.732 ha; tỷ lệ che phủ rừng đạt 53,5%; tỷ lệ hộ gia đình nông thôn được dùng nước hợp vệ sinh đạt 96,5%...³.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, vai trò của nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái ở tỉnh còn một số hạn chế: (1) Nhận thức của người nông dân về tầm quan trọng phát triển nông nghiệp sinh thái chưa sâu sắc, tư duy lối mòn của phát triển truyền thống đã ăn sâu vào trong tiềm thức của người dân, khó thay đổi trong một sớm, một chiều; (2) Việc áp dụng tiến bộ khoa học

- công nghệ vào chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi của người nông dân còn thấp, chưa hiệu quả; một số hộ vẫn còn sử dụng phân bón vô cơ (hóa học), thuốc trừ sâu vào sản xuất nông nghiệp quá nhiều; (3) Chưa tích cực, chủ động tự nghiên cứu, tìm hiểu nông nghiệp sinh thái; (4) Một số hộ gia đình thực hiện chuyển đổi cơ cấu kinh tế nhưng lại thiếu kinh phí, nguồn vốn và thị trường tiêu thụ sản phẩm còn nhiều khó khăn...

2. Một số biện pháp nhằm phát huy vai trò của nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái

Thứ nhất, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và người nông dân về phát huy vai trò của nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái.

Cấp ủy, chính quyền địa phương các cấp, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, phòng nông nghiệp cấp huyện, Mặt trận Tổ quốc các cấp quán triệt và thực hiện nghiêm túc những quan điểm, đường lối, nghị quyết của Đảng, Nhà nước về phát triển nông nghiệp sinh thái. Tiếp tục chú trọng giảm bớt thủ tục hành chính phức tạp, không cần thiết khi người nông dân có nguyện vọng phát triển các mô hình sản xuất, chăn nuôi, trồng trọt...

Thứ hai, thực hiện có hiệu quả công tác quy hoạch xây dựng khu vực chuyên canh; đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao khoa học - công nghệ hiện đại cho nông dân để phục vụ sản xuất.

Đây là biện pháp có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng để phát huy vai trò của nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái ở tỉnh Thanh Hóa hiện nay. Cấp ủy, chính quyền địa phương, cơ quan, ban, ngành chuyên môn và nông dân cần tiến hành nghiên cứu, khảo sát những khu vực có nhiều lợi thế về địa hình, nguồn nước, thị trường, nhân lực để quy hoạch, đầu tư phát triển, xây dựng khu nông nghiệp sinh thái, từ đó, ứng dụng khoa học - công nghệ hiện đại vào sản xuất

(chẳng hạn như: huyện Vĩnh Lộc hình thành được 12 vùng sản xuất tập trung vùng lúa năng suất chất lượng cao, sản xuất chuối tiêu hồng, mía, rau an toàn; huyện Đông Sơn đã xây dựng được vùng sản xuất lúa thâm canh năng suất, chất lượng cao với tổng diện tích 4.000 ha, xây dựng 3 vùng sản xuất rau an toàn tập trung, xây dựng 17 cánh đồng sản xuất lúa an toàn theo tiêu chuẩn VietGAP và hợp đồng bao tiêu sản phẩm với các doanh nghiệp, quy mô gần 600 ha...)⁴. Theo đó, đẩy mạnh nghiên cứu các công trình khoa học - công nghệ có tính ứng dụng cao, tiết kiệm chi phí, thời gian vào sản xuất nông nghiệp sinh thái; gắn việc hình thành, phát triển nông nghiệp sinh thái với phát triển du lịch để thu hút các nguồn lực, các nhà đầu tư, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh và các vùng lân cận, nâng tầm vị thế, uy tín của các vùng sản xuất nông nghiệp sinh thái ổn định, lâu dài, bền vững.

Thứ ba, xây dựng, bổ sung, hoàn thiện thể chế, chính sách nhằm bảo đảm lợi ích và giải quyết những vấn đề khó khăn, vướng mắc của người nông dân trong phát triển nông nghiệp sinh thái.

Cần có những cơ chế, chính sách đối với những công trình khoa học được ứng dụng vào sản xuất nông nghiệp sinh thái đem lại lợi ích kinh tế cao cho người nông dân; tôn vinh, biểu dương những tập thể, cá nhân ở các cơ quan, đơn vị, địa phương, cá nhân có nhiều nỗ lực, đóng góp vào phát triển kinh tế - xã hội nói chung và phát triển nông nghiệp sinh thái nói riêng, tạo động lực mới cho phát triển.

Thứ tư, nâng cao chất lượng đào tạo nghề, giải quyết việc làm cho người nông dân, xây dựng đời sống văn hóa và bảo vệ môi trường ở nông thôn.

Thực tế cho thấy, trình độ tay nghề, am hiểu khoa học - công nghệ, quảng bá, giới thiệu sản phẩm nông nghiệp trên các trang Youtube, Tiktok, kênh ẩm thực của một bộ

phận nông dân còn nhiều hạn chế. Vì vậy, cần phải lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng, mở những lớp học ngay tại địa bàn ở mỗi xã, hướng dẫn người nông dân cách thức, phương pháp sử dụng các trang mạng xã hội, kỹ thuật nuôi trồng, chăm sóc cây trồng, vật nuôi, phát triển các mô hình vườn, ao, chuồng hoặc chuyên môn hóa một sản phẩm; phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ đến những hộ gia đình có các mô hình phát triển nông nghiệp sinh thái hướng dẫn, trợ giúp việc sử dụng công nghệ thông tin để giới thiệu sản phẩm nông nghiệp trên toàn quốc. Cùng với đó, tăng cường liên doanh, liên kết với Học viện Nông nghiệp Việt Nam, Trung tâm Nghiên cứu khoa học - công nghệ, Trung tâm Cây giống trên địa bàn tỉnh để nghiên cứu, ứng dụng sản phẩm mới cho năng suất chất lượng cao vào thực tiễn ở các khu vực, địa bàn; tập trung đào tạo nghề cho thanh niên nông thôn có khát vọng, mong muốn làm giàu ngay tại quê hương □

Chú thích:

1. Thanh Hóa phát triển nông - lâm nghiệp hiện đại, bền vững và hiệu quả. <https://www.qdnd.vn>, ngày 11/12/2022.

2. Thúc đẩy nông nghiệp phát triển bền vững. <https://baothanhhoa.vn>, ngày 27/10/2022.

3. Thanh Hóa tiến tới nền nông nghiệp hàng hóa lớn và công nghệ cao. <https://dangcongsan.vn>, ngày 19/7/2022.

4. Phát triển nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới bền vững: Phát triển nông nghiệp theo vùng. <https://www.dangcongsan.vn>, ngày 08/6/2021.

Tài liệu tham khảo:

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021.

2. Hồ Chí Minh. Toàn tập. Tập 7. H. NXB Chính trị quốc gia, 2011.

3. Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020 - 2025. Thanh Hóa, ngày 20/10/2020.